

Előfizetési díj helyben:	
Egész évre	8 frt
Félévre	4 frt
Negyedévre	2 frt
Vidékire 1 frttal több.	
Hirdetési díj:	
Egész oldal	20 frt
Fél oldal	10 frt
Negyedoldal	5 frt
Ezenfelül minden hirdetésnél 30 kr. kincstári illeték fizetendő.	

SZABADSÁG.

MEGJELENIK HETENKINT HÁROMSZOR:
VASÁRNAP, KEDDEN és CSÜTÖRTÖKÖN.

— Egyes szám ára 10 kr. —

A szerkesztőség és kiadóhivatal:	
VII-ik kör, Virág-utca, 337-ik házszám.	
Ugy a kéziratok, mint a hirdetések ott vétetnek fel.	
„Nyiltér” sora 15 kr.	
Kisebb hirdetéseknek minden szó után 5 kr. és a kincstári illeték számítatik.	

Az elkeresztelési ügy.

I.

Az országszerte érdeklődéssel kísért elkeresztelési vita tárgyában a „Pester Correspondenz” a fiatalabb publicisták egyik kiválóbb tagja s lapunk munkatársa Dr. Váli Bélától a következő nagyérdekű cikket közli:

Sok tollat elkoptattak s igen sok ténzt elfogyasztottak már Magyarországon különböző genrebeli valódi publicistái s talmi államférfiai 1867 óta, de oly kicsinyből nagyra fujt s mégis meddőnek maradó kérdéssel sohasem pazaroltak el annyi tehetséget, erőt, új és kopott frázist, mint az elkeresztelési ügy tárgyalását előzőleg elfogyasztottak.

Gróf Csáky Albin vallás és közoktatásügyi miniszter, egy több mint két évtized óta életbeléptetés nélkül esenevész törvény realizálása végett két évvel vissza felé számítva egy rendeletet bocsátott ki, mely a törvény rendeltetése és szelleme szerint szűk mederbe szorítá az elkeresztelések sokoldalú visszaéléseit.

És megtörtént az, ami egyetlen művelt és alkotmányos államban meg nem történhetik, Magyarországot kivéve, hogy egy a jogosultság igényezimével elő álló társadalmi osztály, egy milli-

ókra menő vallásfelekezet tagjaira hivatkozva, azon milliók tüntető közönségét nem tekintve irányadóul, kierőszakolni kívánja azt, hogy a törvényhozás intenciója ellenére végrehajthatatlanul heverő törvény ne léptessék életbe. Tehát törvényesen megállapított medrét a szabadságnak alkalmatlannak nevezték, s per titulo a törvénytelenségre jogosító szabadosság ingoványait kívánták visszaállítani.

Önkénytelenül a Duna-Tiszaszabályozás elleneinek opponálása juteszünkbe ezek láttára. Azon talmihonfiak képei tünedeznek elénk, akik azért, hogy néhány tarisznya halat s vadkácsát zsákmányolhassanak az ingoványokban, óriási akadályokat gördítenek a több százmillió gyümölcsértékű termő földanyag árvízmentesítése ellen.

Nagyon kétesértékű azon turbulensek igazságszeretete, akik az elkeresztelési vitát mesterkélten módon előczipelik s országos vitát akarnak kifaragni, hogy feldulhassák a közbékét, mely végre beállani kezdett. Igen szomorú volna, ha sikerülne tervük, s a másfél évtized harcza által letepert nemzetiségi viták nyomában egy vallásügyi izgalom fekélye dúlna Magyarhon lakosai közt.

Fanatikus apróságok szítják a parázsot, mely sehogy sem akar lánggyúlni a magyar néparisztokratikus higadtsága folytán. De el nem hamvadhat e parázs, mivel erősen szítják azok, akik a hitvallás socialistáiként a rombolás szellemét tekintik erejük realizálójául.

A magyar nép aristokratikus nyugodtságával azonos a magyar főpapság állás foglalásából elő áramló vélemény nyilatkozat, mely mindenestre szabad-
elvébb, opportunusabb, s a nemzet létérdekét képviselő kormány álláspontjához közelebb álló volna, ha nem feszélyezné egy fanatikus alattvalói teendőket végző osztály:

Nem a Csáky-féle rendelet a sérelmi ok még a Fanatikusok szemében sem, csak a régi törvény. S nem is a rendelet eltörlését kívánják a tulzók, de a régi törvény megváltoztatását melynek logikus folyamánya volt a miniszteri rendelet.

És a két évig tartó meddő elkeresztelési szóáradat tárgyilagosságot vizsgálása után előismeréssel kell nyilatkoznunk, úgy a vallás és közoktatásügyi miniszter iránt, mint a szóban forgó rendelet kibocsájtója iránt; mint a magyar főpapi méltóságok iránt, kik

TÁRCZA.

Kurucz nóták felelevenítve

Ritka műélvezetben fog részesülhetni rövid időn Kecskemét város közönsége. Legközelebb, — úgy lehet f. hó 29-én fogja ugyanis megtartani, az ottani színházban Káldy Gyula, országosan ismert kitűnő zenetanár, a fővárosban méltó feltűnést keltett s az összes zenekritikusok föltétlen dicséretét kiérdemelt nagy történelmi hangversenyét.

Káldy Gyula azzal a distingvált kis művész társasággal, amelylyel oly fenomenális sikert aratott a fővárosban, — művészi körutra indul a vidék nagyobb városaiba s első sorban Kecskemétet keresi föl, hogy e tösgyökeres magyar városban szólaltassa meg legelőbb Rákóczy tárogatóját s azokat a szívhez szóló, minden magyar ember lelkébe ellenállhatlanul belopódzó kurucz nótákat, amelyeket méltán nevezett a fővárosi zene-kritika osztatlan elismeréssel a «rég magyar zene gyöngyei»-nek.

Legelőször f. évi márczius hó 27-én a budapesti «néprajzi társaság» ülésén mutatta

be Káldy Gyula ezeket a dalokat, úgy amint azokat ő harmonizálta, átírta és hangszerelte.

Erről a rendkívüli érdeklődést keltett ülésről így ír a «Fővárosi Lapok» márczius 28-iki száma:

«Ez ülés bátran ünnepnek mondható, úgy ritka érdekességénél mint a közönség díszénél fogva. Bebizonyult, hogy nagy mértékben izmosodik nálunk a régi magyar zenei emlékek iránti érzék, a mi első feltétele annak, hogy a magyar műzene is, mely csak emlékek nyomán fejlődhetik, nagyobb lendületet kapjon. Káldy Gyula zenetanáré a kiváló érdem, hogy ez érzék elevenítésében folytonosan munkálkodik, szóval és tettel. Ő adta ki zene-emlékeink gazdag gyűjteményét, melynél becsesebb szolgálatot a maga nemében kevés ember tett.»

Hasonló magasztalással és elismeréssel írták Káldy Gyula érdemeiről ugyanazon alkalomból az összes budapesti lapok. Mi csak egy szerény levélkét óhajunk fűzni e babérokhoz jelen igénytelen ismertetésünkkel a célból, hogy felhívjuk a kínálkozó ritka műélvezetre városunk minden szép és hazafias dolgozó melegen lelkesedni tudó érdemes közönségét.

A hangverseny műsorozata tulajdonképpen három részből áll.

Az első rész a Thököly Imre idejéből, a második rész Rákóczy Ferencz nagy szabadságharcának dicső korszakából, a harmadik rész a kurucz háboruk utáni időkből való.

A legelső ének az 1672-diki «Tábori dal», mely a legrégebb magyar népdalok egyike; dallama Bethlen Gábor, a nagy erdélyi fejedelem idejében keletkezett. Zongora-kísérettel mellet énekelni fogja Veress Sándor operaházi tag. E dalban, mely 220 éves, benne van ama kor viharos ereje, ölelkezve azzal a csendes busongással, mely oly annyira sajátja a magyar népnek.

Ugyanebből a korból való a «Magyar gályarabok éneke», mely 1674-ben keletkezett, amikor a pozsonyi vértörvényszék Mazári Dániel és Korodi János ágostai hitvallású evangélikus lelkészeket több társaikkal együtt gályarabságra küldötte. Énekelni fogja Csizsér Irén k.-a., Káldy Gyula kiváló tehetségű fiatal tanítványa. E bús ének, — amelyből később több népdal keletkezett — azért is érdekes, mert ennek motívumait Szigligeti is fölhasználta a «Szökött katoná»-ban.

az elkeresztelési elmérgesített egyoldalú érdekcultust bölcs higgadsággal s előkelő nyugodtsággal igyekeztek letárgyalni s lebonyolítani.

És hogy a vállvetve történt bonyolítási kísérlet nem járt oly eredményvel, a minőt az érte fáradozó erők kiválósága föltételezni engedett, az fő részben annak tulajdonítandó, hogy a főpapságot a kanon évszázados elvei, a vallás és közoktatástügyi minisztert pedig a több mint két évtized előtt szentesített magyar törvényczikk kötötte le. Mindkét egy cél iránt törekvő elsőrangú tényezőt lekötötte azon két törvény, melyet régen, ténykedésük előtt az állam és egyház oszlopos alakjai törvénybe foglaltak.

És ha egyedül e tényezők lettek volna az irányadó szószólók, e kínos és meddő ügy sohasem foglalt volna helyet a nemzeti élet elsőrangú létezőkei előtt. De nálunk néha az utca ploretrajjai csinálják a társadalmi kérdések vezérjellegét, s a szellemi élet sansculottei faragcsálják az egyházi elvek paragrafusait.

(Folyt. köv.)

H I R E K.

Városi gazdálkodás. A „Pest“ város-hoz címzett vendéglő előtti Schönstein-féle a célnak egészen megfelelő aszfaltot felszedik s a magyar aszfaltársulattal másikat készített hatóságunk. Tehetik, majd fizeti a város közönsége mindaketőt. Hadd éljen Schönstein is meg az aszfaltársaság is, no meg aztán más is.

Elöléptetés. A pénzügyminiszter Körmőczy János és Fülöp Bertalan m. kir. adótiszteket magasabb rang és magasabb fizetésbe léptette elő. Gratulálunk!

Helyreigazítás. Lapunk vasárnapi számában közöltük, hogy a Kolonics Félix féle söracsarnok előtt történt szerencsétlenség áldozatát Bajor György napszámot, az ijedtség

A műsorozatban kétségkívül legérdekesebb a 2-ik rész, mely a Rákóczy-korszak dalait tartalmazza.

Ezek a »kurucz nóták« az akkori függetlenségi harc fényes és szomorú történetének örökbecsű édes bús emlékei. Meg van bennök a kor lelkesedése és gyásza egyaránt.

Halljuk felsírni a tárogatót, felharsanni, — amelytől minden magyar szív lelkesedve dobban meg — a »Rákóczi nótát«, amelyből készült e század elején a világhírű »Rákóczi induló.«

Bercsényi nótája, Rákóczi kesergője, Bujdosók éneke, Rákóczi Ferencz imádsága, mind megannyi gyöngyei a régi magyar zene-költészetnek, — művésziileg, lesznek interpretálva ének- és zongorával Káldy Gyula, Kuliffay Izabella, Csizsér Irén, Tomka Julia, Kolozsváry Etel és Veress Sándor által.

Érdekes fölemlíteni, hogy a »Rákóczy dal« egyik változatát Liszt Ferencz is felhasználta »Király himnuszá«-ban s mikor némely túlloyális urak kifogást tettek az ellen, hogy a hódolat énekéhez forradalmi forrásból merített, ezt felelte rá »Pogány templomokból is lettek keresztény domok.«

folytán szívszélhűdés érte. Az orvos rendőri bonczolás azonban kiderítette, hogy az illő, a szó szoros értelmében a lovak által agyontiportatott, mely alkalommal 3 oldalbordája eltörtött és belső vérzés folytán halt meg.

Talált okiratok. Gönczöl Lázár nevére szóló 2 darab okmány találtatott, melyek kellő igazolás után szerkesztőségünkben átvehetők.

Az ez idei palicsi szezonra Piros Józsi zenekara lett hatóságunk által szerződttve.

Orvosi felületesség. Mint már jeleztük a Lőrincz Juliana ellen elkövetett gyilkossági ügyben exhumálás vált szükségessé, ami f. hó 24-én meg is történt, me.y alkalommal dr. Tóth Béla és dr. Patek Jenő orvosok határozottan konstatálták, hogy a halál oka fulladás volt, holott mikor a hullát eltemették, másik két orvos szívszélhűdést konstatált.

Király Pál, a nemzeti párt elnöke — mint a »M. H.« írja — haldoklik. Tegnap estefelé annyira rosszabbodott állapota hogy környezete minden pillanatban várja a gyászeset bekövetkezését. A késő éjjeli órákban is egy orvos viraszt ágya mellett a kinek állapota reménytelen.

A szabadkai kereskedő ifjak társulata f. évi május 29-én d. u. 2 órakor tartja meg saját helyiségében rendkívüli közgyűlést melyre az egyleti tagokat *egy a helybeli kereskedőket* és kereskedő segédeket mint közvetlen érdekelteket meghívja az elnökség. Tárgy: Az 1891. XII. t. cz. alapján a társulat kebelében szervezendő betegsegély pénztár alapszabályainak tárgyalása.

A „Szabadkai Lóverseny Egyesület“ 1892. évi május hó 29-én d. e. 10 órakor a »Bárány« vendéglőben közgyűlést tart, a következő tárgysorozattal: Titkári jelentés az egyesület állapotáról. Számvizsgáló bizottság jelentése a felmentvény megadása iránt. Költségvetés tárgyalása. Jegyző választás. A kisorolt 12 választmányi tag helyének betöltése. Számvizsgáló bizottság választása.

Urbán napja a szállógazdák réme az idén megbecsülte magát. Azt a kevés szállót mely határunkban mutatkozik sértetlenül hagyta, megtette azonban azt a bolondot, hogy 25 és 26. közti éjjelen olyan ködöt bocsátott reánk, hogy 10 lépésnyire látni nem lehetett. Tehát ennek a hatása csak pár nap mulva lesz látható.

A harmadik szakasz első száma a »Czinka Panna nótája.« A legremekebb »hallgató magyar;« valóságos zenei gyöngy és minden később szerzett e fajta zeneművek mintája. Zongorán négy kézzel elő fogják adni Kuliffay Izabella és Káldy Gyula.

Igen érdekes a műsor utolsó száma, a híres »Chloplitzky nótá«, amelynek dallamára énekeljük ma a »Jaj de hunczut«-ot.

De ki győzné felsorolni egyenként a gazdag műsor szebbnél szebb darabjait, amelyek hol a lelkesedés tüzeit gyújtják fel, hol a gyász könnyeit facsarják szívünkbe, hol pedig dévaj kedvre deritenek.

Káldy Gyula teljesen beigazolta fővárosi hangversenyeiben e régi magyar dalok bemutatásával, hogy milyen kifejező a magyar zene minden irányban. Vannak hangjai a harci indulóra, bánatos énekre, kenetes himnuszokra, vig tánczra és tréfás nótákra.

Városunk műpártoló közönségének is legforróbb óhaja volna, ha Káldy Gyula kit két éven át színházunkban mint karmestert előnyösen ismertünk, nálunk is bemutatná a kurucz nótákat. Szerk.

A Konkordia jótékonyági egyesület újabb szabályokat léptetett életbe, a mennyiben a választmányi tagok, a rendes havi gyűléseiken részt nem vennének igazolás nélküli elmaradásukért a választmány kebeléből kitérített fog-nak. Mint látszik kötéllel verbuválnak.

A minden évben szokásos urbánfalvi bucsut ma ünneplik Palicson. A mulatság mely eddig mindig kedélyesen folyt le ez idén is előreláthatóan sikerülni fog. Felhívjuk t. olvasóinkat a részvételre.

A csantavéri polgári olvasókör június hó 5-én az epreskerben tűzijátékkal egybekötött majálist rendez, Belépti díj személyenkint 40 kr. családjegy 80 kr. Kellemetlen idő esetében 6-án fog megtartatni.

Rosszul sikerült huszár bravur. Molnár József a helyben állomásozó huszárezred őrzetője f. hó 22-én reggel a mint a gyakorló térre kirándultak, a majsai kapun a vámsorompót akarta átugrasztani, azonban ez olyan rosszul sikerült, hogy a szerencsétlen huszár lovával felbukott s oly nehéz sérüléseket szenvedett, melyből bajosan fog felgyógyulni. A szerencsétlenül járt huszár egy szegedi jó házból való, meglehetősen műveltséggel rendelkező fiatal ember, kit Szabadkán széles körben előnyösen ismertek. Rövid pár hét mulva 3 évi szolgálat után szabadságotatott volna.

Most már kibujt a szeg a zsákból.

Dr. Náda Gyula simándi ker. főrabbitól szerkesztőségünkhöz érkezett nyílt levelet lapunk mai számában közöljük, mellyel elég érthetően megvilágítja, hogy »Kibujik a szeg a zsákból« című lapunk f. hó 17-ik számában megjelent közlemény nem (mint »Róma« *Geiger Amor* mult szombaton megeresztett röplapjában mondja) oly dolgokat mesélt melyek a valósággal ellentétben állanak és hogy e közlemény nem oly agyban szülemlett, mely a hitközség eljáróságát keresetten misztifikálni czélozta stb. hanem hogy mi a kérdéses cikkben csak a valódi száraz tényeket soroltuk fel. Dr. Náda nyilatkozatával »Roma« akeziák, melyek amugy sem örültek valami keresetséggnek — szerintünk most »al pari«-ra fognak leszállani. A »Szabadkai Közlöny« legutóbbi számában »egy községi« tag által irt cikk fölösleges volta pedig határozottan kiderül. Ebből mindkét cikkező láthatja, hogy lapunk senkít ok nélkül és igazságtalanul meg nem támad. W.

Törvénytörési csarnok.

A sajtó képviselői a társadalom e téren szellemi munkáit is érheti néha kellemetlenség, ha a sajtó rendőri vétség által az ügyészség figyelmét magukra vonják. Így történt a »Zentai Ellenőr« felelős szerkesztőjével Reitman Ferenczcel, a kit a mint értesültünk magán figyelmeztetésre a szabadkai kir. ügyészség f. évi február 7-én lapjában megjelent vezér cikkéért vád alá helyezte. A vád alá helyezési végzés a következő:

V é g z é s.

Reitmann Ferencz ellen az 1848 évi 18 t. cz. 31 §-ába ütköző sajtórendőri vétség miatt a közvetlen végtárgyalás elrendeltetik, ennek határnapjául f. é. május hó 23-ik napjának d. e. 9 órája ezen kir. törvszék tanács-termében kitűzetett, s arra fent nevezett vádlott elővezetetés terhe alatt megidézettik azzal, hogy ügyvédi védelemmel élni jogában áll.

Indokok:

A »Zentai Ellenőr« című s Zentán megjelenő társadalmi és közgazdasági helyi lapnak a följelentéshez csatolt f. é. 7-ik száma vezér-

czikkében Szabó László zentai orsz. gy. képviselő személyével, megválasztásának körülményével s politikai meggyőződésével foglalkozván egyebek között «legforróbb vágyát fejezi ki az iránt, hogy Apponyi és pártja kerüljön a kormányra», mert szentül meg van győződve, hogy a kormányzat tetemesen meg fog javulni a közigazgatás purifikáltnál, a beteges állapot orvosoltatni fog» továbbá elvárja a jelöltől, hogy az «a választó polgárok előtt jelentse ki hogy abban az esetben, ha Apponyi miniszter lesz, a kormánypártba lép.»

Aminthogy az idevett cikk ezen tételei a központi állam hivatalokat betöltő s így az állam hatalmat magasabb mérvben gyakorló egyének eljárásával sajtó útján való bírálatnál is magában foglalják és pedig azon törekvés kifejezésével, hogy az államhatalomban egy tényleg fenálló politikai párt feje részesedjék, a cikk részben politikai cikknek tekintendő.

Aminthogy pedig ezen lapunk mint azt felelős szerkesztője és kiadó tulajdonosa Reitmann Ferenc maga is beismeri: ovadék nincsen ennél fogva az idézet t. c. 30 § szerint politikai cikk közlésére sem jogosult, ez okból Reitmann Ferenc mint a nevezett lap felelős szerkesztője és kiadó tulajdonosa ellen az 1848, XVIII. t. c. 31. §-ában ütköző sajtó nevelői vétség amit a közvetlen végtárgyalás elrendelendő volt.

Kelt 1892. ápril. 30-án.

A végtárgyaláson vádolt lapszerkesztőt Czeisz Máté ügyvéd védelmezte — a következő kifejezésekkel élt védbeszédében. — A sajtó a mi társadalmi életünk szellemi fejlesztője culturalis viszonyaink rendszeres fejlődése akad meg ennek elnyomása által. E cikk egész lényegében indifferens ténykörülményekről értekezik, szellemi erejét azonban a nevelés és szegény ügy lelkiismeretes felkarolása iránt fejlesztí ki, politikai elvek forszírozása nélkül. Ha minden ilyen cikkre lehetne alkalmazni az 1848-ik évi 18 t. cz. 31 §-át akkor a censura sokkal méltányosabb lenne a szellemi termékek iránt mint az alkotmányos sajtó szabadság. — Kérte védenését felmenteni.

A törvényszék mely Dr. Vasdényey Géza elnök, Bogáomi előadó és Crainiceanu szavazó bíró és Dr. Gabris jegyzőből alakult Dr. Markovits Lajos kir. alügyész indítványára vádoltat az 1848 évi 18. t. cz. 31 §-ába ütköző sajtó rendőri vétségben kérte vétkesnek ki mondani s ezért őt megbüntetni. A törvényszék visszavonult tanácskozára és mintegy 10 percnyi tanácskozás után Reitmann Ferenc lapszerkesztőt a sajtó rendőri vétségben vétkesnek kimondotta s reá a legenyhébb büntetést szabta ki, mert vádoltat 20 frt fő és 10 frt mellék büntetésre nem fizethetés esetén 3 napi elzárásra ítélte el.

Az ítélet kihirdetése után a vádolt látszólag a humanus ítéletben meg nyugodott de még is a kir. ügyész és a védő felebbezést jelentett be.

Közönség köréből.*)

Nyílt levél.

A szabadkai izr. hitközség t. tagjaihoz.

Ismeretlen kéztől beküldve vettem egy »Róma« aláírásu röplapot, melynek czime »Válasz kibuvik a szeg a zsákból című közleményre«. Tartalma keserű feljajdulás. Ezen röplap kényszerít arra, hogy visszatérjek amaz áldatlan napokra, melyeket Szabadkán töltöttem s melyek emlékére a feledés fátyolát szerettem volna borítani; az igazság szeretet azonban

*) E rovat alattiak díjmentesek. Szerk.

kényszerít fölszólalni s jelen soraimban a hitközség t. tagjai előtt a valóságot fölfedni.

Vendégeinkkel szemben vannak bizonyos kötelességeink, miknek teljesítése alól nem szabad magunkat kivonni. Hogy az izr. hitközség t. előjárósága, mely oly sok kiváló férfit számlál soraiban, nem ismerné ezen alapigazságot, nem tehető föl. Miután azonban azon bánásmód, melyben az előjáróság úgy saját személyemet, mint k. barátomat dr. Spira J. urat — értesülésem szerint — részesítette, e vendégjog flagrans megsértése, azt kell föltennem, hogy ezen kötelességeit a t. előjáróság teljesíteni — nem akarta. Hogy miért? nem tudhatom, a kuliszak titkaiba beavatva nem vagyok. Ezenel kijelentem azonban, hogy mindaz, mi a kibuvik a szeg a zsákból cz. cikkben el van mondva nem »fáma« hanem »a tény valóság« s ha ez »misztifikálja« t. előjáróság eljárását — vesse magára!

Említett cikk megírásába be nem folytam s azt nem sugalmaztam, a köszönetet azonban én magam írtam s személyesen adtam át e lapok t. szerkesztőjének. Tettem pedig ezt azért, hogy így szép szerével figyelmeztessem a hitközség előjáróságát kötelességére, nehogy esetleg még egy pár t. kollegám azon ferde helyzetbe jöjjön, miben mi voltunk. Hogy »Róma« úgy fölajdult, csak azt bizonyítja, hogy amaz inkriminált cikk előttem ismeretlen írója, a kibuvó szeget, fájdalom, nagyon is fején találta! »Roma locuta est!»

»Róma« írja, hogy az előjáróság tagjai bizton várták, hogy én — a személyem iránt tanusított ragaszkodásnál fogva (miért ezennel — *de ezuttal őszintén* — köszönetemet fejezem ki) meglátogatom őket, de e helyett »az érdeemes rabbi... elzónázott.« Ha »Róma« ily jól van értesülve az előjáróság váralmai felől is, nem tudná-e megmondani, hogy hol és mikor érintkezett velem az előjáróság hivatalosan? Konstatálom s az izr. hitközség t. tagjainak becses tudomására hozom, hogy az előjáróság m i n t i l y e n velem érintkezésbe nem lépett hogy nekem az előjáróságot m i n t t e s t ü l e t e t megismerni alkalom nem adatott. Konstatálom, hogy vasárnap reggeltől kezdve, az előjáróság meghívott vendége, ki magamat az előjáróságra épenséggel nem octrojáltam, teljesen elhagyatva állottam egy idegen városban, konstatálom, hogy a hitközség elnöke — igérete daczára és ellenére — még ama kérelmemet sem teljesítette, hogy rendelkezésemre bocsátott volna egy egyént, ki elkalauzolt volna a t. előjárósági tag urakhoz. Ezen negatív tette által formaliter fölmondta a vendégbarátságot s egyuttal hermetice elzárt az előjárósági és hitközségi tagoktól. Ha ez pártszempontból, hadi taktikából történt volna, úgy fogadja köszönetemet a részemre kiállított kitűnő bizonyítványért. Részemről azonban legyen megengedve kijelentem, hogy igen is óhajtottam volna tiszteletet tenni a hitközség előkelőbb tagjainál — de a lehetőségtől meg voltam fosztva, mit igen sajnálok.

Ezek után kértem »Róma« urat, ily körülmények között nem akár »elzarándokolt« volna? Én »elzónáztam«.

Ezeket a t. hitközségi tag uraknak becses tudomására hozni, kötelességemnek tartottam. Végül még azt jegyzem meg, hogy szavaim az előjáróságra m i n t t e s t ü l e t r e vonatkoznak csupán, csak azon szellemre, mely ott felburjánzott s urrá lett. Az egyének és személyek előtt hódoló tisztelettel hajlok meg!

Simánd 1892. május hó 23-án.

Dr. Náda Gyula.
ker. főrabbi.

Irodalom, művészet.

„Arany háló“ czimmel igen érdekes regény jelenik meg legközelebb a „Magyar Nők Lapja“ regénymellékletén Vörös Juliannától, a fiatal írónők e tehetséges tagjától. Az „Aranyháló“ egy magyar származású milliomos hölgy, a kiért temérdek férfi szív törik meg s aki elvégre saját hálójában pusztul el. A mai társadalmi élet fény- és árnyoldala ritkán ecseteltetett még oly igaz színekkel, mint e regényben s a kidomborított igazságoknak és tanulságoknak nagy hasznát vehetik azok, akik mások tapasztalatain is szeretnek okulni. A „Magyar Nők Lapjának“ különben a 21-ik száma is olyan érdekes tartalommal jelent meg, hogy mindenki élvezettel fogja olvasni különösen Pajor Istvánnak: „A keresztelő“ és Róna Bélának: „Ha madárrá“ című versét, továbbá Brankovics Györgynek: „Ella, Olga, Róza“ s Vécsei Erzsikének: „A földesur leánya“ és P. Szabó Endrének: „Egy bűnvizsgálat“ című regényét; végre „A nőipar-művészet kiállításáról“, „A kottló és csibéiről“, „A petroliumról“ s a többi közhasznú dolgokról szóló cikkeket. Igen sikerültek Duse Eleonóra, a híres olasz színésznő képei is. A „Magyar Nők Lapjának“ kiadóhivatala (Budapest, Kishid-utca 9. szám) szívesen küld portómentesen bárkinek mutatványszámokat.

FELELŐS SZERKESZTŐ és LAPTULAJDONOS
SZALAY LÁSZLÓ A. ügyvéd.

Univ. med. dr. Wohl József egyetemes orvostudor, volt egyetemi tanársegéd, Tauffer tanárnak volt segédorvosa, mint **szülész és nőorvos** (specialista) városunkban letelepedett. — Lakik: a nagy takarékpénztár (posta) épületben. Rendel; d. e. 8—9-ig, d. u. 2—3-ig. 6—10

2824/P. 1892,

Hirdetmény.

A szabadkai kir. tszék. mint urbéri bíróság ezennel közhírré teszi, hogy Kötő József, Soja Mihály és társai Ó-moroviczai lakosok által, Györe Mihályné és társai Ó-moroviczai lakosok, alperesek ellen az Ó-moroviczai határban levő urbéres teher alatt álló összes jobbágyi birtokok tagosítása végett, folyamatba tett urbéri birtok rendező perben az ügyvezetésével Olsavszky Jenő kir. tszéki bírót bizta meg, a távollevők és az ismeretlen tartozkodásuk részére pedig ügygondnokul Brenner József szabadkai ügyvédet kinevezte és az ügynek jegyzőkönyvi tárgyalására újabb határnapul 1892. évi július hava 4-ik napjának reggeli 8 óráját a kir. tszék pertárába kitűzte.

Felszólítanak ennél fogva a hirdetmény útján a távollevők és az ismeretlen tartozkodású összes Ó-moroviczai volt urbéres birtokok és azoknak jogutódjaik, hogy az így czélszerű vezetése céljából a fennebb megnevezett ügygondnokot a szükséges felvilágosításokkal lássák el, s kellőképpen utasítsák, vagy pedig helyette más ügyvédet valljanak, s ennek nevét a szabadkai kir. tszéknel haladéktalanul jelentsék be. Valamint pedig felszólítanak, hogy az ügynek tárgyalására a fennebb meghatározott napon és helyen ügyvéd által képviselve annál bizonyosabban jelenjenek meg, mert e mulasztásnak törvényszerű jogkövetelményeit csak önmaguknak tulajdonítsák, mert távolmaradásuk az ügynek érdemei eldöntését akadályozni nem fogja.

Kelt Szabadkán a kir. tszék. mint urbéri bíróságnak 1892 május 4-én tartott üléséből.

Kerekesy
jegyző.

Vasdényey
elnök.
2—3.

Hirdetmény.

Szabadka szab. kir. város közönségének — f. év július hó 24-től esetleg f. év október hó 24-től egy illetve több évre a katonai kincstár részére következő helyiségekre leendő szüksége.

a) A helybeli 86 sz. cs. és kir. hadkiegészítő parancsnokság, irodai és beosztott legénység részére egy laktanyára, a következő helyiségekkel u. m. hat (6.) egy ablakos — három (3.) kéttablakos iroda szoba, három (3) altiszti szoba egy börtön és egy raktár helyiség egy vagy több szoba 18 ember részére (fejenként 15.3 köbméter légűrt számítva) és az előírt mellék helyiségek;

b) A helybeli lovas ezred parancsnoksága részére egy laktanyára a következő helyiségekkel: egy (1) altiszti két ablakos szoba, konyha- kamra- és padlással; egy (1) egy ablakos iroda szoba-; háromszáz nyolcvanhat (386) négyszög méterű raktár helyiségek és két vagy három legénységi szoba tizennyolc ember részére (fejenként 15.3 köbméter légűrt számítva.)

c) A 6-ik honvéd ezred kezelő bizottsága részére egy (1) két ablakos — és egy (1) egy ablakos — iroda szoba, továbbá egy tiszt lakás mely áll két szoba, egy konyha, kamara és padlásból.

d) a 6-ik honvéd ezred parancsnokság részére iroda helyiségeinek négy (4) egy ablakos — három (3) két ablakos iroda szoba továbbá egy (1) egy ablakos legénységi szoba elő szoba és két fás pince.

Azonkívül szüksége van a városnak a gyalogsági ló szerelvények elhelyezésére egy 30. négyszög méter nagyságú raktár helyiségre.

Felhivatnak tehát mindazok, kik a fent jelzett alkalmas helyiségekkel rendelkeznek, miszerint dr. Gyorgyevich Szredoje katonai tanácsnoknál f. év június hó 15-ig jelentkezzenek, a hól a katonai beszállásolásra vonatkozó törvény és rendeletek értelmében minden szükséges felvilágosítás meg fog adatni.

Kelt Szabadkán 1892 évi május hó 17-én.

2-3

Mamuzsich Lázár.
polgármester.

Eladó nyaraló.

Palicson a szabadfürdőtől valamint a sétánytól 150 lépésre a **Vermes Béla** és **Mucsi György**-féle villák közvetlen szomszédságában 2640 □ méter területű léccel körülkerített nyaralónak való helyiség, szabadkézből eladó.

Bővebb felvilágosítás a tulajdonos **Simony János** gépésznél, 6. kör 139. sz. alatt nyerhető, Szabadkán.

2-3

REGEDI

legtisztább égvényes
savanyukút
legjobb frissítő és asztali ital

kipróbált szer köhögés, torokbajok, gyomor- és hólyaghurut ellen.

Prospektusok minden elárúsító helyen, ugy az **IGAZGATÓSÁGNÁL RADEIN** fürdőben Stájerben.

6-20

Magyar Országos Központi Takarékpénztár

Budapest, Deák Ferencz-utca 7-ik szám

engedélyez

törlesztéses jelzálogkölcsonöket földbirtokokra

a kimutatott földadó vagy a színhelyen foganatósított becslés alapján. Kölcsonkérvényekhez a telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokiv hitelesített alakban csatolandók.

A legkisebb engedélyezhető kölcsön 1000 frt.

6-10

Bárminemű kérdések a fentti címhez intézve, gyors elintéztést nyernek.

Szabadkán, az intézet megbízottja: Szalay László ügyvéd.

Vas és fűszer-üzlet megnyitás!

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy a ZOMBORI-uton, **Vály Béla** ur házában

vas- és fűszer-kereskedést

nyitottam, hol minden ezen szakmákba vágó czikkeket a legjutányosabb árak mellett kiszolgálók.

Midőn ezt becses tudomásra hozom, nem mulaszthatom el kérni a n. é. közönséget, hogy ebbeli szükségleteiket nálam szerezzék be, én pedig oda fogok hatni, hogy pontos és olcsó kiszolgálásom által becses bizalmukat a legjobban kiérdemelhessem.

5-10

Könyves Tóth Antal.

Keil Alajos-féle

Padlózat-fénymáz

(Glasur)

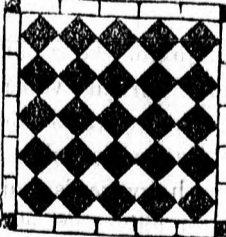
legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára, 1 nagy palaczk ára frt 1.35.
1 kis palaczk ára 68 kr.

Viaszk-kenőcs

9-12

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára, 1 köcsög ára 60 kr., mindenkor kapható:

ROZNOFSZKY JOZSEF-nél Szabadkán.

WALLA JÓZSEF

cementáru-gyára, építési
anyagok raktára

Budapest, VII., Rottenbiller-u. 13.

Vállalkozik:
GRANITTERAZZO,
BETONIROZÁSOK,
CSATORNÁZÁSOK,
SZÖKŐKUTAK,
CZEMENT-LAPOK és
MOZAIKLAPOKKALI
KÖVEZÉSEK
elkészítésére stb.

Raktárt tart:
KERAMIT-LAPOK
KELHEBIMI-LAPOK
METTLACHI LAPOK,
TERRACOTTA-ÁRUK,
KŐFEDÉLPÉP,
TÚZÁLLÓ TÉGLAK,
KEMÉNY-RAKVÁ-
NYOKBÓL stb.

Gyári raktára a
gartenaul Portlandi
cement és vízhat-
lan mész-gyárnak.

Gyári raktára a
gartenaul Portlandi
cement és vízhat-
lan mész-gyárnak.